

**Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Қаржы нарығын және
қаржы ұйымдарын бақылау мен қадағалау комитеті**

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
ИПОТЕКАЛЫҚ ҰЙЫМДАРЫНЫҢ
АҒЫМДАҒЫ ЖАҒДАЙЫ**

2014 ЖЫЛҒЫ 1 МАМЫРДАҒЫ ЖАЙ-КҮЙ БОЙЫНША

Алматы 2014 ж.

Мазмұны

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БАНКТІК ЕМЕС СЕКТОРЫНЫҢ ҚҰРЫЛЫМЫ	3
I. ИПОТЕКАЛЫҚ ҰЙЫМДАРДЫҢ АҒЫМДАҒЫ ЖАҒДАЙЫ	3
1. АКТИВТЕР	3
2. НЕСИЕ ПОРТФЕЛІ.....	4
3. МІНДЕТТЕМЕЛЕР	Ошибка! Закладка не определена.
4. МЕНШІКТІ КАПИТАЛ.....	6
5. ИПОТЕКАЛЫҚ ҰЙЫМДАР ҚЫЗМЕТІНІҢ ТИІМДІЛІГІ.....	7

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БАНКТІК ЕМЕС СЕКТОРЫНЫҢ ҚҰРЫЛЫМЫ

2014 жылғы 1 мамырдағы жағдай бойынша Қазақстан Республикасының банктік емес секторы 3 ипотекалық ұйыммен және банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын 5 ұйымдармен (бұдан әрі – банктік емес ұйымдар) ұсынылған.

1-кесте. Банктік емес секторының құрылымы

Банктік емес секторының құрылымы	1.01.14	1.05.14
Ипотекалық ұйымдардың саны, оның ішінде:	2	3
- жарғылық капиталына мемлекет 100% қатысатын ипотекалық ұйымдар	1	1
- ипотекалық ұйым	1	2
Ипотекалық ұйымдар өкілдерінің саны	14	14
Банктік емес ұйымдардың саны, оның ішінде:	5	5
<i>Жалғыз акционері агроөнеркәсіп кешені саласындағы ұлттық басқарушы холдинг болып табылатын ұйымдар</i>	4	4
<i>Ұлттық почта операторы</i>	1	1
Банктік емес ұйымдардың филиалдарының саны	35	35
Банктік емес ұйымдардың өкілдерінің саны, оның ішінде	19	19
<i>Қазақстан Республикасында</i>	17	17
<i>Шетелде</i>	2	2
Банктік емес ұйымдардың еншілес ұйымдарының саны	7	7

I. ИПОТЕКАЛЫҚ ҰЙЫМДАРДЫҢ АҒЫМДАҒЫ ЖАҒДАЙЫ

1. АКТИВТЕР

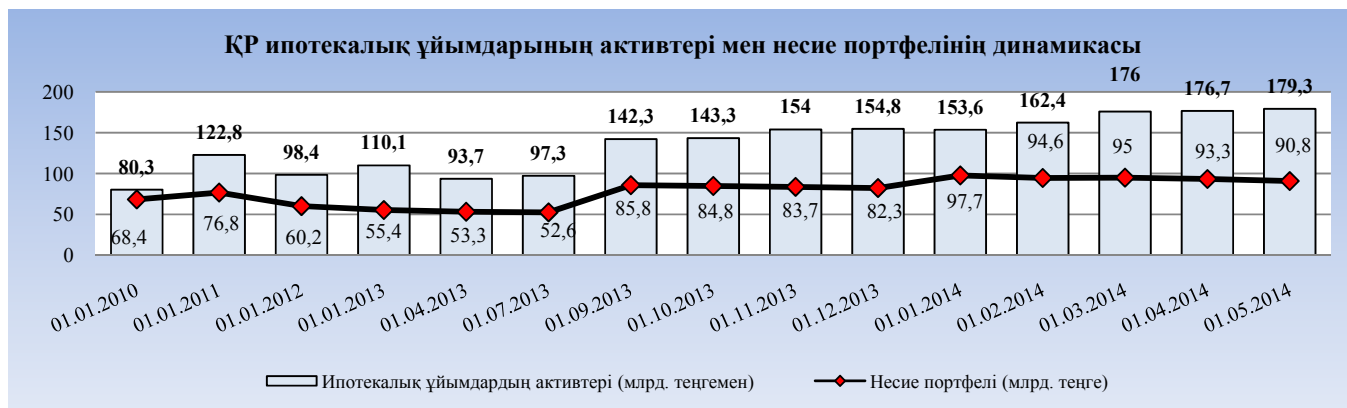
2-кесте. Қазақстан Республикасының ипотекалық ұйымдарының жиынтықты активтерінің құрылымы

Ипотекалық ұйымдарының жиынтықты активтерінің динамикасы және құрылымы	01.01.2014		01.05.2014		Өсімі, %-бен
	млрд. тенге	жиынтығы %-бен	млрд. тенге	жиынтығы %-бен	
Ақша	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0%
Ағымдағы шоттар	0,6	0,4	0,6	0,3	0,0%
Бағалы қағаздар	20,3	13,2	21,1	11,8	3,9%
Басқа банктерге орналастырылған салымдар	25,2	16,4	52,9	29,5	2,1 есе
Клиенттерге берілген қарыздар	97,7	63,6	90,8	50,6	-7,1%
Негізгі қаражат және материалдық емес активтер	4,6	3,0	6,3	3,5	37,0%
Клиенттерге ХҚЕС талаптары бойынша берілген қарыздар және қаржы лизингі бойынша резервтер (провизиялар)	-3,5	-2,3	-3,3	-1,8	-5,7%
Басқа активтер	8,6	5,6	10,8	6,0	25,6%
Барлығы активтер	153,6	100,0	179,3	100,0	16,7%

2014 жылғы 1 мамырдағы жағдай бойынша ипотекалық ұйымдар активтерінің жиынтық мөлшері 179,3 млрд. теңге, бұл жылдың басындағы көрсеткіштен 25,7 млрд. теңгеге немесе 16,7%-ға көп.

Жыл басымен салыстырғанда берілген қарыздардың 7,1%-ға, бір мезгілде бағалы қағаздар портфелінің мөлшері 3,9%-ға өсуі байқалады.

Ипотекалық ұйымдардың активтері құрылымының маңызды үлесін клиенттердің қарызы 50,6% (90,8 млрд. теңге), басқа банктерге орналастырылған салымдар 29,5% (52,9 млрд. теңге), бағалы қағаздар – 11,8% (21,1 млрд. теңге) құрады.

2. НЕСИЕ ПОРТФЕЛІ

2014 жылғы 1 мамырдағы жағдай бойынша ипотекалық ұйымдардың жиынтық несие портфелі 90,8 млрд. теңге болды, бұл 2014 жылдың басындағы қалыптасқан көрсеткіштен 6,9 млрд. теңгеге немесе 7,1%-ға төмен.

Ипотекалық ұйымдардың жиынтық несие портфеліндегі ең көп үлеске «Қазақстан Ипотекалық Компаниясы» ИҰ» АҚ ие болды – 99,5%.

2014 жылғы 1 мамырдағы жағдай бойынша ипотекалық ұйымдардың жиынтық несие портфеліндегі мерзімі өткен берешектің үлес салмағы (мерзімі өткен берешекті қоса) 0,4%-ды құрады (немесе 387 млн. теңге), оның ішінде 90 күннен аса мерзімі өткен берешегі бар қарыздар 0,31% (немесе 287 млн. теңге).

Есепті күнге құрылған провизиялар 3,4 млрд. теңгені құрады (ипотекалық ұйымдардың несие портфеліндегі құрылған провизиялардың үлес салмағы 3,7%).

3-кесте. ҚР ипотекалық ұйымдарының несие портфелінің құрылымы

№	Көрсеткіштер	01.01.2014		01.05.2014		Өзгерістер (%)
		млн. теңге	жиынтығы %-бен	млн. теңге	жиынтығы %-бен	
1	Қарыздардың баланстық құны, оның ішінде:	97 194	100,0%	91 607	100,0%	-5,7%
2	Клиенттерге берілген қысқа мерзімді қарыздар	22	0,0%	22	0,0%	0,0%
3	Клиенттерге берілген ұзақ мерзімді қарыздар	97 464	100,3%	90 522	98,8%	-7,1%
4	Клиенттердің қарыздар бойынша мерзімі өткен берешегі	248	0,3%	238	0,3%	-4,0%
6	ХҚЕС бойынша провизиялар	-3 454	-3,6%	-3 324	-3,6%	-3,8%
7	Клиенттерге берілген қарыздар бойынша дисконт	-73	-0,1%	-70	-0,1%	-4,1%
8	Клиенттерге берілген қарыздар бойынша сыйлықақы	2 985	3,1%	4 218	4,6%	41,3%

4-кесте. ҚР ипотекалық ұйымдарының несиелік портфелінің сапасы

Көрсеткіштің атауы / күні	01.01.2014		01.05.2014		Өсімі, %-бен
	сомасы млн. теңгемен	жиынтығы %-бен	сомасы млн. теңгемен	жиынтығы %-бен	
Жиынтығы несиелік портфелі	97 735	100%	90 783	100%	-7,1%
Негізгі борыш және сыйақы бойынша 1-ден 30 күнге дейін мерзімі өткен берешек	20,0	0,02%	49,5	0,05%	147,5%
Негізгі борыш және сыйақы бойынша 31-ден 60 күнге дейін мерзімі өткен берешек	9,2	0,01%	27,3	0,03%	196,7%
Негізгі борыш және сыйақы бойынша 61-ден 90 күнге дейін мерзімі өткен берешек	11,3	0,01%	23,7	0,03%	109,7%
Негізгі борыш және сыйақы бойынша 90 күннен астам мерзімі өткен берешек	357,5	0,37%	286,6	0,32%	-19,8%
Жиынтығы негізгі борыш және сыйақы бойынша мерзімі өткен берешек	398,1	0,4%	387,1	0,4%	-2,8%
ХКЕС провизиялар	3 454	3,5%	3 324	3,7%	-3,8%

Негізгі борыш және сыйақы бойынша 1-ден 30 күнге дейін мерзімі өткен берешек несиелік портфелінің 0,05%, 31-ден 60 күнге дейін мерзімі өткен берешек – 0,03% және 61-ден 90 күнге дейін мерзімі өткен берешек – 0,03% болды.

Есепті күні негізгі борыш және сыйақы бойынша 90 күннен астам мерзімі өткен берешек 2014 жылдың басынан 19,8%-ға азайып, 286,9 млн. теңге немесе несиелік портфелінің 0,32% болды.

3. МІНДЕТТЕМЕЛЕР

2014 жылдың басындағы деректермен салыстырғанда ипотекалық ұйым міндеттемелерінің жиынтықты мөлшері 9,9 млрд. теңге немесе 8,1%-ға көбейді және 2014 жылғы 1 мамырдағы жағдай бойынша 132,5 млрд. теңге болды.

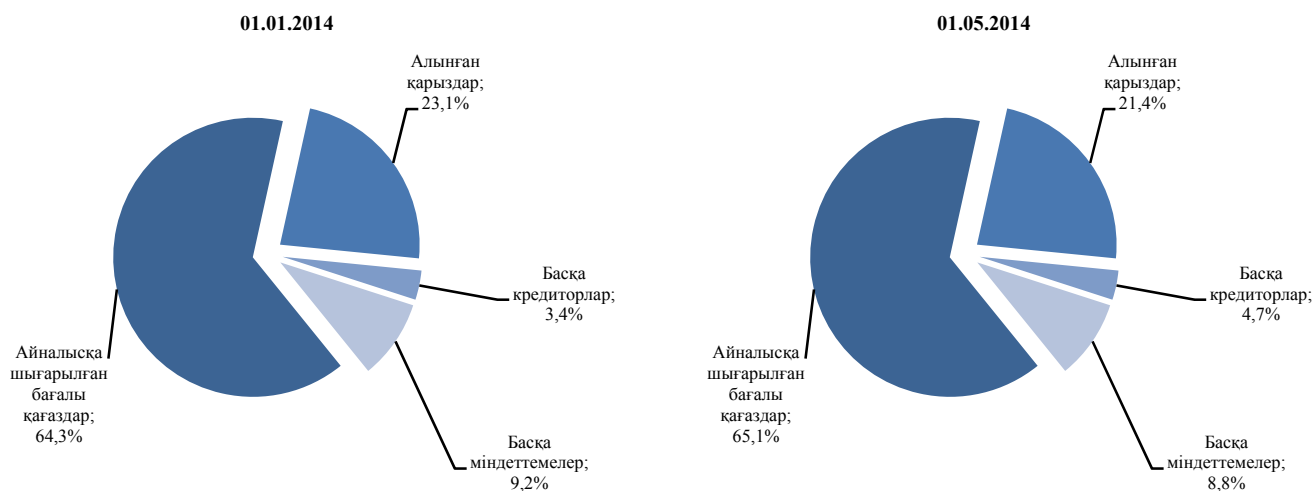
2014 жылғы 1 қаңтардағы деректермен салыстырғанда басқа кредиторлар бойынша міндеттемелердің 47,6%-ға, айналысқа шығарылған бағалы қағаздар бойынша 9,5%-ға ұлғаюы, және басқа міндеттемелердің мөлшерінің 2,7%-ға ұлғаюы байқалды.

Ипотекалық ұйымдардың міндеттемелері құрылымында шығарылған облигациялар түріндегі міндеттемелер (65,1%) басым болады.

5-кесте. ҚР ипотекалық ұйымдарының жиынтықты міндеттемелерінің құрылымы

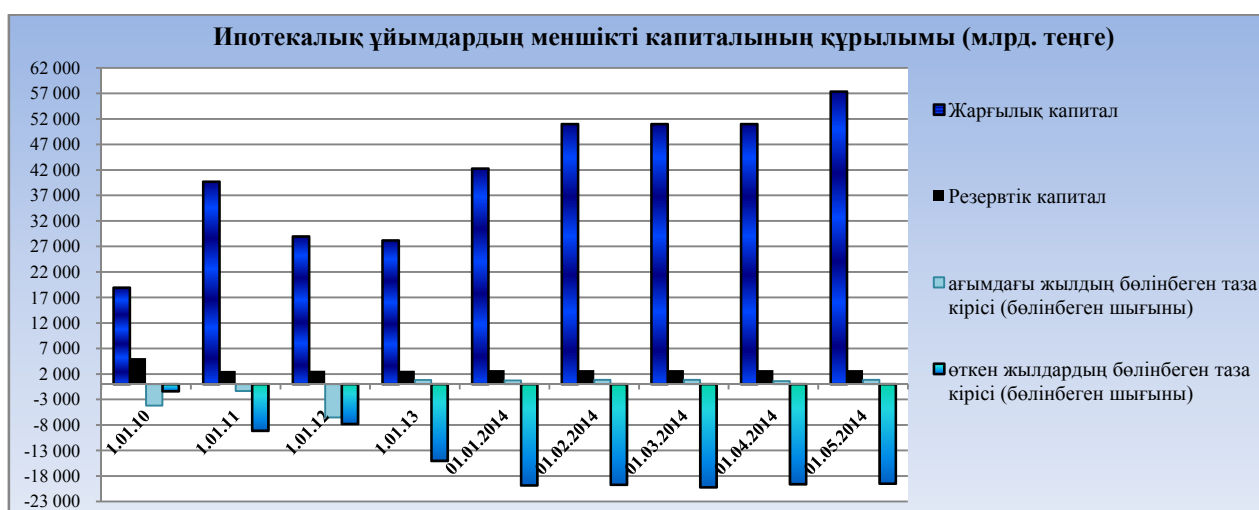
ҚР ипотекалық ұйымдарының жиынтықты міндеттемелерінің динамикасы және құрылымы	01.01.2014		01.05.2014		Өсімі, %-бен
	млрд. теңге	жиынтығы %-бен	млрд. теңге	жиынтығы %-бен	
Алынған қарыздар	28,3	23,1	28,4	21,4	0,4%
Айналысқа жіберілген бағалы қағаздар	78,8	64,3	86,3	65,1	9,5%
Басқа кредиторлар	4,2	3,4	6,2	4,7	47,6%
Басқа міндеттемелер	11,3	9,2	11,6	8,8	2,7%
Барлық міндеттемелер	122,6	100,0	132,5	100,0	8,1%

Ипотекалық ұйымдардың міндеттемелерінің құрылымы

4. МЕНШІКТІ КАПИТАЛ

2014 жылғы 1 мамырдағы жағдай бойынша ипотекалық ұйымның баланстық меншікті капиталы 47 млрд. теңге, ол жылдың басында қалыптасқан көрсеткіштен 16 млрд. теңгеге көп.

2014 жылғы 1 мамырдағы жағдай бойынша ипотекалық ұйымдардың реттеуші меншікті капиталының мөлшері 51,9 млрд. теңгені құрады. Ал жылдың басында осы көрсеткіш 37,8 млрд. теңгені құрады.

Меншікті капиталдың жеткіліктілігі	2014 жылғы 1 қаңтар	2014 жылғы 1 мамыр
1	2	3
Төленген меншікті капитал (оның ішінде капитал), млрд.теңге	48,1	63,2
Есепті меншікті капитал, млрд.теңге	37,8	51,9
Меншікті капиталдың жеткіліктілігі коэффициенті ($\kappa_1 \geq 0,06$)	0,202	0,259
Меншікті капиталдың жеткіліктілігі коэффициенті ($\kappa_1 - 2 \geq 0,06$)	0,235	0,298
Меншікті капиталдың жеткіліктілігі коэффициенті ($\kappa_1 - 3 \geq 0,12$)	0,287	0,333

Есепті күні капитал жеткіліктілігінің коэффициенттері $k_1 = 0,259$; $k_{1-2} = 0,298$; $k_{1-3} = 0,333$ болды. Бұл ретте 2014 жылдың басына капитал жеткіліктілігінің коэффициенттері $k_1 = 0,202$; $k_{1-2} = 0,235$; $k_{1-3} = 0,287$ болды.

5. ИПОТЕКАЛЫҚ ҰЙЫМДАР ҚЫЗМЕТІНІҢ ТИІМДІЛІГІ

6 кесте. ҚР ипотекалық ұйымының кірістілігі

Ипотекалық ұйымның кірістілігі, млрд. теңгемен	01.04.2013 (млрд. теңге)	01.05.2014 (млрд. теңге)	Өсімі %-бен
Сыйақы алумен байланысты	2,4	5,3	2,2 есе
Сыйақы төлеуге байланысты шығындар	2,7	4,2	56%
Сыйақы алумен байланысты емес кірістер	0,2	6,8	34 есе
Сыйақы төлеуге байланысты емес шығындар	4,3	7,1	65%
Таза кіріс (шығын)	-4,4	0,8	-118%

2014 жылғы 1 мамырдағы жағдай бойынша ипотекалық ұйымдар 0,8 млрд. теңге мөлшеріндегі таза пайда алды.

Пайыздық кіріс құрылымында ең көп үлесті клиенттерге қойылатын талаптар бойынша сыйақы алумен байланысты кірістер (67,1% немесе 3,6 млрд.теңге), пайда шығындары құрылымында,– бағалы қағаздар бойынша сыйақы алумен байланысты шығыстар (67,1% немесе 2,8 млрд. теңге).

